

Bầu cử Tổng thống Nga năm 2018: Một năm nhìn lại

Ngô Thị Mai Diên^(*)

Tóm tắt: Bối cảnh, diễn biến, kết quả của cuộc bầu cử Tổng thống Nga năm 2018, chính sách của tân Tổng thống, ảnh hưởng của chúng đến cục diện thế giới và phản ứng của các quốc gia (trong đó có Mỹ và Trung Quốc) đã và đang nhận được sự quan tâm của giới nghiên cứu, các chuyên gia, học giả Việt Nam và nước ngoài. Bài viết tìm hiểu những vấn đề này trong năm đầu tiên ông Vladimir Putin nắm quyền Tổng thống Nga nhiệm kỳ 2018-2024.

Từ khóa: Bầu cử tổng thống, Chính sách đối nội, Chính sách đối ngoại, Liên bang Nga, V. Putin

Abstract: Much has been debated among international scholars including Vietnamese about the background, processes of campaigning and results of the 2018 Russian presidential election, the new President's policies and their influences on the world as well as international reactions (including the US and China). The article examines these issues in the first year of Vladimir Putin's presidential term (2018-2024).

Keywords: Presidential Election, Domestic Policy, Foreign Policy, Russian Federation, V. Putin

Mở đầu

Cuộc bầu cử Tổng thống Nga nhiệm kỳ 2018-2024 đã diễn ra ngày 18/3/2018. Đương kim Tổng thống V. Putin tái đắc cử với gần 77% tổng số phiếu bầu. Trong năm đầu tiên của nhiệm kỳ Tổng thống lần thứ tư, ông Putin đã có những quyết sách đối nội và đối ngoại gây ảnh hưởng đến đời sống kinh tế, xã hội, an ninh, chính trị trong nước và cục diện thế giới. Mỹ, Trung Quốc và nhiều quốc gia khác đã có những động

thái hồi đáp, thay đổi sách lược và chiến lược cho phù hợp với tình hình mới.

1. Cuộc bầu cử Tổng thống Nga nhiệm kỳ 2018-2024 và các chính sách của tân Tổng thống

Cuộc bầu cử Tổng thống Nga nhiệm kỳ 2018-2024 diễn ra trong bối cảnh căng thẳng giữa Nga và phương Tây không những không có dấu hiệu giảm bớt mà các lý do trừng phạt càng ngày càng phong phú hơn theo các lần gia hạn. Trong đó phải kể đến các cáo buộc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử Tổng thống Mỹ năm 2016, hoạt động “thiếu minh bạch” tại Syria, can thiệp kiểm soát vũ khí ở châu Âu, vụ ám sát cựu điệp

^(*) ThS., Viện Thông tin Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam;
Email: maidiennis@gmail.com

viên Sergei Skripal, vụ đùng độ giữa hải quân Nga và Ukraine tại Eo biển Kerch... Tại Nga, lực lượng đối lập - những người ủng hộ thủ lĩnh đối Nga Alexey Navalny - đã tổ chức nhiều cuộc biểu tình, tuần hành quy mô lớn ở Moscow, Saint Petersburg và nhiều nơi khác với các khẩu hiệu tẩy chay cuộc bầu cử, chỉ trích ông Putin khiến chính quyền phải đàn áp, bắt giữ, điều tra (Геннадий Темненков, 2018).

Trong bối cảnh đầy khó khăn đó, kết quả bầu cử Tổng thống đã được Ủy ban Bầu cử Trung ương Nga ghi nhận: tại 97.000 điểm bỏ phiếu trong nước và hơn 400 điểm bỏ phiếu ở nước ngoài, tỷ lệ cử tri đi bỏ phiếu đạt mức cao kỷ lục (hơn 67%), và kết quả là đương kim Tổng thống V. Putin tái đắc cử với hơn 56 triệu cử tri ủng hộ (Геннадий Темненков, 2018).

Các chuyên gia phân tích đã chỉ ra ba nguyên nhân căn bản khiến ông Putin được đa số cử tri lựa chọn. *Một là*, nước Nga trong “kỷ nguyên Putin” khởi đầu từ ngày 31/12/1999 đã được vực dậy, phát triển mạnh mẽ từ tình trạng suy giảm nghiêm trọng sức mạnh tổng hợp quốc gia cũng như vị thế, vai trò quốc tế thời Boris N. Yeltsin. Những thành tựu mà nước Nga đạt được trong thời gian qua to lớn và thành công đến mức số đông các chính khách và người dân Nga đề xuất sửa đổi Hiến pháp để V. Putin có thể làm Tổng thống sau năm 2024, tiếp tục thực hiện triết lý phát triển của mình; *Hai là*, ông Putin có một loạt biện pháp để khẳng định và không ngừng củng cố quyền lực, tăng cường hình ảnh tranh cử một cách hợp pháp và mạnh mẽ thông qua bộ máy quyền lực nhà nước, bộ máy truyền thông đại chúng. Chương trình tranh cử của Putin với các mục tiêu duy trì tự do, đẩy mạnh phát triển kinh tế, ổn định xã hội và theo đuổi vị thế dẫn đầu của nước Nga trên

trường quốc tế... đã đáp ứng sự mong mỏi của đại đa số cử tri (Xem thêm: Vũ Dương Huân, 2018); *Ba là*, các ứng cử viên tổng thống khác trong cuộc chạy đua với Putin là những đối thủ không danh tiếng và hạn chế về uy tín, không được nhiều cử tri Nga đặt niềm tin. Phe đối lập thực sự yếu về cấu trúc và tổ chức, không thể trở thành lực lượng đủ mạnh để thay thế hệ thống cầm quyền của Putin. Cũng là một nguyên nhân khách quan, sát ngày bầu cử, sau khi Anh công bố vụ Sergei Skripal là do Nga thực hiện, Nga đã phủ định đồng thời trục xuất 23 nhà ngoại giao Anh, rút giấy phép hoạt động của Hội đồng Anh và Tổng lãnh sự quán Anh ở Nga. Việc Mỹ, Pháp, Đức và Canada ủng hộ kết luận của Anh đã gây tác động ngược, khiến người Nga đoàn kết giúp tăng cường uy tín của ông Putin (Тан Ян, 2018).

Sau khi nhậm chức nhiệm kỳ tổng thống lần thứ tư, V. Putin đã bắt đầu thực thi các lời hứa trong chiến dịch tranh cử. Đường lối, chính sách của tân Tổng thống thể hiện trước hết ở *Sắc lệnh Tháng 5* “về những mục tiêu quốc gia và nhiệm vụ chiến lược phát triển nước Nga trong giai đoạn đến năm 2024” ký ngày 07/5/2018. Theo sắc lệnh này, trước ngày 01/9/2018, Chính phủ Nga phải phê duyệt các phương hướng hoạt động chính và dự báo tình hình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước đến năm 2024 (về nhân khẩu, y tế, giáo dục, nhà ở, đường sá, năng suất lao động, sinh thái, kinh tế số, kinh doanh, thể thao, khoa học, văn hóa) và các mục tiêu quốc gia: giảm gấp đôi mức nghèo đói, bảo đảm tăng trưởng tự nhiên dân số, tăng trưởng bền vững thu nhập thực tế và lương hưu của người dân, cải thiện điều kiện nhà ở, tăng gấp rưỡi số lượng các tổ chức tiến hành đổi mới công nghệ, bảo đảm đẩy nhanh tốc độ áp dụng các công nghệ số vào nền kinh tế và lĩnh

vực xã hội, bảo đảm khả năng cạnh tranh toàn cầu của nền giáo dục Nga (Xem thêm: Hà Mỹ Hương, 2018).

Sắc lệnh cũng yêu cầu Nga phải có mặt trong nhóm 5 quốc gia dẫn đầu thế giới về khoa học công nghệ, trở thành quốc gia hấp dẫn đối với giới nghiên cứu khoa học và các nhà nghiên cứu trẻ triển vọng hàng đầu của Nga và nước ngoài; phải có mặt trong nhóm 5 quốc gia có nền kinh tế lớn nhất thế giới; phải xây dựng được khu vực phi nguyên liệu có khả năng cạnh tranh toàn cầu với tổng thị phần xuất khẩu đạt ít nhất 20% GDP (Minenergo, 2018).

Bên cạnh Sắc lệnh Tháng 5, đường lối, chính sách của Tổng thống V. Putin trong nhiệm kỳ 2018-2024 còn được thể hiện ở “Thông điệp Liên bang năm 2019” công bố ngày 20/2/2019. Bản thông điệp gồm hai nội dung chính: đối nội và đối ngoại.

Về đối nội, các nhiệm vụ được đặt ra là: (i) Cải thiện đời sống người dân, giải quyết vấn đề nhân khẩu học, trong đó trọng tâm là bảo đảm nhà ở, trợ cấp sinh con, bảo đảm chăm sóc y tế ở cả vùng sâu vùng xa, tôn trọng con người, phát triển các giá trị văn hóa; (ii) Đạt mức tăng trưởng kinh tế 3% vào năm 2021 với bốn ưu tiên hàng đầu: tăng năng suất lao động và xuất khẩu phi nguyên liệu, cải thiện môi trường kinh doanh, dỡ bỏ các rào cản kinh tế, tăng cường đào tạo nhân sự; (iii) Đầu tư cho khoa học công nghệ đạt mức 6-7% vào năm 2020; khởi động triển khai mạng 5G; đến năm 2025 Nga phải lọt vào danh sách các nước hàng đầu trên thế giới về công nghệ gen và thông tin. Tất cả đều nhằm đưa nước Nga tiến lên, phát triển năng động (Дидух Юлия, 2019).

Về đối ngoại, Tổng thống Putin khẳng định, Nga sẽ tiếp tục một chính sách linh hoạt, rõ ràng, cởi mở, đồng thời bảo đảm

chủ quyền, độc lập quốc gia. Các mối quan hệ với Belarus, Ukraine, Trung Quốc, Ấn Độ và Nhật Bản được ông Putin coi trọng. Quan hệ với Mỹ và việc bảo đảm năng lực quốc phòng trong bối cảnh Hiệp ước Lực lượng hạt nhân tầm trung (INF) thực chất đã ngừng hoạt động, theo ông Putin, là thách thức lớn nhất đối với Nga. Ông nhấn mạnh, vũ khí của Nga là để bảo đảm chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, để đáp trả các mối đe dọa an ninh quốc gia, đồng nghĩa với việc bảo vệ người dân Nga (Наира Давлашян, 2019).

Đánh giá về “Thông điệp Liên bang năm 2019” của Tổng thống V. Putin với trọng tâm là bảo đảm cuộc sống thịnh vượng cho người dân, dư luận Nga nhìn chung tin tưởng những bước phát triển vượt trội sẽ đưa nước Nga trở thành quốc gia có vị thế quốc tế dựa vào nội lực, dựa trên nền tảng các giá trị truyền thống và văn hóa, bảo đảm cho sự phát triển bền vững trong những năm tới.

2. Ảnh hưởng của kết quả bầu cử và các chính sách của tân Tổng thống Nga đến cục diện thế giới

Việc ông V. Putin trúng cử Tổng thống Nga nhiệm kỳ thứ tư cho thấy, cách lựa chọn thủ lĩnh chính trị cũng là cách lựa chọn đường hướng phát triển đất nước của người dân Nga. Họ tin tưởng ông Putin đã, đang và sẽ có những đóng góp to lớn, có vai trò quan trọng quyết định khiến quốc gia ngày càng lớn mạnh, tiếp tục khẳng định vị thế một cường quốc thế giới. “Thông điệp Liên bang năm 2019” của ông Putin tiếp tục nhấn mạnh chủ trương xây dựng một thế giới hòa bình hơn, một trật tự thế giới công bằng hơn, không chấp nhận trật tự thế giới đơn cực hình thành sau Chiến tranh Lạnh như ông đã từng đề cập trong bài phát biểu tại Hội nghị An ninh quốc tế ở Munich (Đức) năm 2007. Tại hội nghị

này năm 2018, giới phân tích cho rằng, tiên đoán của ông Putin về sự cáo chung tất yếu của trật tự thế giới đơn cực đang trở thành hiện thực với sự rút lui từng bước của Mỹ khỏi vai trò lãnh đạo thế giới dưới thời cầm quyền của Tổng thống Donald Trump (Dẫn theo: Lê Thế Mẫu, 2018).

Trong bài phát biểu tại Hội nghị ở Munich năm 2007 vốn được đánh giá là “Cương lĩnh chính trị của nước Nga thế kỷ XXI”, ông Putin cũng khẳng định an ninh của mỗi quốc gia là an ninh của toàn thế giới và ngược lại. Theo đó, Nga đã nỗ lực góp phần quan trọng vào việc đánh bại Nhà nước Hồi giáo tự xưng (IS), không để vấn đề Syria bị trượt vào kịch bản của Mỹ. Nga được đánh giá là cường quốc duy nhất có thể đàm phán với các nhà nước Hồi giáo theo dòng Shia và Sunni, với Israel, phong trào Hồi giáo Hamas, nhóm Hezbollah và các lực lượng người Kurd. Một bài viết có tiêu đề “Nước Nga: Chiến lược của Putin” trên tờ báo *Granma* của Trung ương Đảng Cộng sản Cuba nhận định: “Công lao lớn nhất của nước Nga hiện nay cũng như của Tổng thống Putin là đã và đang ngăn chặn nguy cơ bùng nổ Chiến tranh Thế giới thứ Ba” (Dẫn theo: Lê Thế Mẫu, 2018).

Năm 2018, Nga đã cho ra mắt bộ ba vũ khí chiến lược mới “bất khả chiến bại” gồm: máy bay ném bom tầm xa, tàu ngầm hạt nhân mang tên lửa chiến lược và lực lượng tên lửa đạn đạo liên lục địa. Kho vũ khí của Nga vốn có tên lửa hành trình siêu vượt âm, tên lửa siêu thanh, tên lửa hạt nhân, nhiều loại máy bay chiến lược và tàu ngầm hiện đại như máy bay chỉ huy cảnh báo sớm thế hệ mới, tàu ngầm hạt nhân, tàu ngầm mini không người lái... Theo kế hoạch 10 năm tới, Nga sẽ chi khoảng 19.000 tỷ ruble cho việc mua sắm, bảo dưỡng và phát triển các loại vũ khí và thiết bị quân sự. Trọng tâm là

phát triển hệ thống robot, vũ khí chính xác cao, tăng cường sức mạnh đánh chặn hạt nhân. Tất cả hoạt động chế tạo vũ khí mới đều được Nga thực hiện trong khuôn khổ những thỏa thuận hiện có, nhằm đáp trả các kế hoạch sử dụng vũ khí hạt nhân chống lại Nga (Наира Давлашян, 2019).

Không chỉ đưa ra các chủ trương tái thiết trật tự chính trị thế giới và đầu tư phát triển vũ khí quân sự hiện đại, Tổng thống Nga V. Putin còn định hướng xây mới cấu trúc kinh tế toàn cầu. Điển hình là sáng kiến xây dựng Liên minh Kinh tế Á - Âu (EAEU) gồm Nga, Armenia, Belarus, Kazakhstan và Kyrgyzstan. EAEU hướng đích đến năm 2025 sẽ thống nhất thị trường dầu mỏ và khí đốt, hoàn thành việc kiến tạo các điều kiện cho thị trường tài chính duy nhất, thiết lập liên minh tiền tệ và thực hiện đồng tiền chung. Ngoài ra, Nga và Nhóm các nền kinh tế mới nổi (BRICs) đang nỗ lực xây dựng một hệ thống kinh tế - tài chính mới nhằm hạn chế tác động tiêu cực của hệ thống kinh tế thế giới dựa trên quyền kiểm soát của Mỹ. Tại Hội nghị “BRICs tại châu Phi: Hợp tác vì sự tăng trưởng bao trùm và thịnh vượng chung trong cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0” (Johannesburg, Nam Phi, tháng 7/2018), các nước BRICs đã lên tiếng phản đối chủ nghĩa bảo hộ thương mại mà chính quyền Trump đang theo đuổi, đồng thời ủng hộ chủ nghĩa đa phương mở rộng, thương mại quốc tế và phát triển trật tự thế giới dựa trên luật lệ; thông qua mô hình hợp tác “BRICs+” - một nền tảng quan trọng cho hợp tác Nam - Nam, giúp các nước đang phát triển có tiếng nói lớn hơn cũng như góp phần bảo đảm trật tự thế giới dựa trên nền tảng đa phương (Minenergo, 2018).

Cục diện thế giới nhìn từ góc độ mối quan hệ tam giác chiến lược giữa các nước

lớn Nga, Mỹ và Trung Quốc sau cuộc bầu cử Tổng thống Nga vẫn ở thế “tam quốc phân tranh”: cả ba đình đều có sự cân bằng tương đối về thế và lực, và tam giác địa chính trị này có lẽ không bao giờ thu về một mối. Lợi ích của Nga và Trung Quốc gặp nhau ở điểm họ cùng nhất trí về những thiếu sót của trật tự quốc tế do Mỹ và các đồng minh chi phối, cùng có tham vọng lớn là chống lại trật tự này, ngăn chặn sự thống trị của Mỹ. Ảnh hưởng địa chính trị của Nga mang đến những lợi ích nhất định đối với Trung Quốc, còn Trung Quốc đang nổi lên như một đối tác kinh tế quan trọng của Nga. Kim ngạch thương mại song phương năm 2018 của hai nước là 108 tỷ USD, tăng 25% so với năm 2017 (Gokarn, 2018).

Trong khi đó, năm 2018 được xem là năm khủng hoảng thường trực của mối quan hệ Nga - Mỹ và phương Tây; cuộc đối đầu địa chính trị giữa hai bên vẫn bất phân thắng bại. Khác biệt quan điểm, mâu thuẫn lợi ích, đặc biệt là chiến thắng áp đảo của ông Putin trong cuộc bầu cử Tổng thống Nga năm 2018 được đánh giá là yếu tố khiến Nga và phương Tây, đặc biệt là Mỹ, khó xích lại gần nhau. Vai trò quyết định của ông Putin trong việc khôi phục sức mạnh của Nga bất chấp những sức ép và trừng phạt từ bên ngoài có vẻ khiến Tổng thống Nga không phải là “nhân vật được ưa thích” của lãnh đạo các nước coi Nga như đối thủ cạnh tranh chiến lược. Hợp tác chiến lược Nga - Mỹ hầu như đình trệ. Hai bên đều không có tiếng nói chung đối với các vấn đề quốc tế nan giải như cuộc xung đột tại Ukraine, Syria, Yemen hay hồ sơ hạt nhân Iran. Trong lĩnh vực không gian vũ trụ, Nga và Mỹ thường xuyên cáo buộc nhau đang “vũ khí hóa” vũ trụ, không thể cùng nhất trí soạn thảo một hiệp ước mới nhằm ngăn chặn chạy đua vũ trang trong

không gian. Có thể nói quan hệ Nga - Mỹ là mối quan hệ “kỳ phùng địch thủ” tiêu biểu trong nền chính trị hiện đại.

3. Phản ứng của Mỹ và Trung Quốc đối với kết quả bầu cử và các chính sách của tân Tổng thống Nga

3.1. Phản ứng của Mỹ

Giới nghiên cứu quốc tế và cả các chính khách của Nga và Mỹ đều nhận định, quan hệ giữa hai nước đang ở mức thấp nhất kể từ sau Chiến tranh Lạnh. Tổng thống Mỹ Donald Trump đã bị các đảng viên Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hòa chỉ trích gay gắt sau khi ông có cuộc điện đàm (ngày 20/3/2018) chúc mừng Tổng thống Nga tái đắc cử và đề nghị người đứng đầu Kremlin giúp đỡ giải quyết khủng hoảng ở Triều Tiên, Syria và một số vấn đề khác. Hogan Gidley - người phát ngôn Nhà Trắng - cho biết, nước Mỹ không bất ngờ trước kết quả bầu cử Tổng thống Nga; Mỹ sẽ hành động để thúc đẩy quan hệ với Nga, sẽ tìm kiếm các lĩnh vực để hợp tác cùng nhau khi chúng phục vụ lợi ích của cả hai nước... nhưng sẽ áp đặt những cái giá phải trả khi Nga đe dọa lợi ích của Mỹ. Giáo sư Timothy M. Frye (Đại học Columbia, Mỹ) nhận định, kết quả cuộc bầu cử Tổng thống Nga sẽ không tác động đáng kể đến quan hệ Nga - Mỹ vốn đã rất tệ trong nhiều thập niên qua. Trong giai đoạn tới, những bất đồng trong quan hệ Nga - Mỹ tiếp tục là sự khác biệt quan điểm về xung đột ở miền Đông Ukraine, cuộc nội chiến ở Syria, nguy cơ chạy đua vũ trang hạt nhân, v.v... (Theo: Siddiqui, 2018).

Thực tế là trong ít nhất 5 năm trở lại đây, mức độ hợp tác Nga - Mỹ không những không tiến triển mà còn bị thu hẹp. Trên hầu hết các lĩnh vực, cả Nga và Mỹ đều coi nhau như đối thủ cạnh tranh hơn là đối tác hợp tác. Nhân tố chống Nga trong nội bộ Mỹ không những chưa giảm xuống

mà đang có chiều hướng gia tăng, nhất là khi Đảng Dân chủ hiện nắm đa số ghế ở Hạ viện. Đạo luật H.R.3364 áp đặt các lệnh trừng phạt vẫn được Mỹ duy trì như một công cụ tấn công buộc Nga phải chấp nhận hoặc theo Mỹ, hoặc bị suy yếu và sụp đổ. Về kinh tế, Mỹ và phương Tây tiếp tục dùng các công cụ cấm vận và trừng phạt kinh tế để áp đặt Nga. Ngày 04/3/2019, Tổng thống Mỹ đã gia hạn thêm một năm các biện pháp trừng phạt đối với Nga liên quan đến cuộc khủng hoảng ở Ukraine - tình trạng khẩn cấp được tuyên bố theo Sắc lệnh 13660 (về việc trừng phạt một số cá nhân, tổ chức của Nga được Mỹ ban hành ngày 06/3/2014) vẫn còn hiệu lực một năm sau ngày 6/3/2019. Trong lĩnh vực quân sự, Mỹ tiếp tục phát triển NATO về phía Đông và biển Baltic để củng cố tiềm lực vây hãm Nga. Cuộc chạy đua vũ trang giữa Nga và Mỹ sẽ tiếp tục gia tăng về mức độ khi tháng 2/2019 cả Nga và Mỹ đều rút khỏi Hiệp ước các lực lượng tên lửa tầm trung (INF). Mỹ khẳng định Nga vi phạm thỏa thuận kiểm soát vũ khí có từ năm 1987, trong khi Nga phủ nhận cáo buộc này, đồng thời đáp trả bằng việc hiện đại hóa kho vũ khí của mình. Dù khó xảy ra đối đầu quân sự trực diện, nhưng cạnh tranh Nga - Mỹ sẽ còn diễn tiến gay gắt trên nhiều mặt trận trong thời gian tới. Điểm sáng duy nhất trong mối quan hệ này có lẽ là sự hợp tác của hai bên trong cuộc chiến chống khủng bố toàn cầu và vấn đề rút quân đội Mỹ khỏi chiến trường Afghanistan (Phan Thị Thu Dung, 2019).

3.2. Phản ứng của Trung Quốc

Trái ngược với mối quan hệ Nga - Mỹ, giới quan sát và chuyên gia phân tích quốc tế đánh giá quan hệ Nga - Trung đang đạt tới mức chưa có tiền lệ, tốt đẹp hơn bao giờ hết. Trong thông điệp chúc mừng Tổng thống

Nga Putin tái đắc cử nhiệm kỳ 2018-2024, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tuyên bố “Quan hệ đối tác chiến lược toàn diện Nga - Trung đang ở mức tốt nhất trong lịch sử. Trung Quốc sẵn sàng thúc đẩy mối quan hệ song phương này lên mức cao hơn”. Tại Diễn đàn Kinh tế quốc tế Saint Petersburg (Nga) đầu tháng 6/2019, hai nước đã ký kết hơn 25 thỏa thuận thương mại cùng nhiều thỏa thuận khác liên quan tới nhiều lĩnh vực, trong đó phải kể tới: (i) Thỏa thuận thanh toán các hợp đồng kinh tế theo đồng Ruble và đồng Nhân dân tệ mà không thông qua vai trò trung gian của đồng USD; (ii) Trung Quốc sẽ tăng cường nhập khẩu đậu nành, lúa mì, khí thiên nhiên hóa lỏng từ Nga thay vì nhập từ Mỹ; (iii) Tập đoàn công nghệ thông tin Huawei của Trung Quốc ký thỏa thuận với Tập đoàn MTS của Nga để đưa công nghệ 5G áp dụng ở Nga; (iv) Nga và Trung Quốc tăng cường các cuộc diễn tập quân sự chung và Nga sẽ chuyển giao hệ thống tên lửa phòng không S-400 cho Trung Quốc; (v) Nga sẽ hợp tác với Trung Quốc để phát triển “Con đường tơ lụa trên biển” đi qua vùng Bắc Cực (Xem thêm: Thảo Nguyên, 2019).

Ngày 05/6/2019, Tổng thống Nga V. Putin và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã thống nhất nâng cấp quan hệ Nga - Trung thành “quan hệ đối tác chiến lược toàn diện của sự hợp tác cho kỷ nguyên mới”. Các chuyên gia phân tích quốc tế đã đưa ra ba lý do giải thích cho động thái này: *Một là*, quan hệ đối tác chiến lược Nga - Trung vốn mang tính chất toàn diện và đang diễn ra trên nhiều lĩnh vực. Trung Quốc giữ vững vị thế đối tác thương mại lớn nhất của Nga trong suốt 6 năm qua, trong khi Nga là đối tác kinh tế quan trọng và là nhà cung cấp năng lượng lớn nhất của Trung Quốc; *Hai là*, Nga và Trung Quốc đều có nhu cầu liên

kết và hợp tác chặt chẽ hơn nữa để đối phó với sức ép ngày càng tăng từ phía Mỹ; *Ba la*, năm 2019 ghi dấu kỷ niệm 70 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Nga - Trung. Do đó, quyết định nâng tầm quan hệ hợp tác lên mức cao nhất còn có ý nghĩa và tính chất biểu tượng (Nhất Tuệ, 2019).

Kết luận

Cuộc bầu cử Tổng thống Nga nhiệm kỳ 2018-2024 với thắng lợi của V. Putin đã mở ra một chu kỳ phát triển mới cho nước Nga, cũng là một chu kỳ mới cho sự chuyển động của các mối quan hệ quốc tế và trật tự thế giới. Ông Putin - một trong những nhân vật quyền lực nhất thế giới, và nước Nga - một trong những trụ cột then chốt của nền kinh tế, an ninh, chính trị toàn cầu sẽ tiếp tục đón nhận những cơ hội phát triển, nâng tầm vị thế quốc tế, nhưng cũng đồng thời phải đương đầu với vô vàn thách thức cần hóa giải trong những năm tiếp theo do sự biến hóa không ngừng của bối cảnh toàn cầu □

Tài liệu tham khảo

1. Phan Thị Thu Dung (2019), “Tác động của cạnh tranh địa chiến lược Nga - Mỹ đối với khu vực châu Á - Thái Bình Dương và một vài dự báo”, *Tạp chí Cộng sản*, số 919.
2. Gokarn, Kanak (2018), *How Strong is the China - Russia Relationship? - Analysis*, <https://www.eurasiareview.com/11062018-how-strong-is-the-china-russia-relationship-analysis/>
3. Vũ Dương Huân (2018), “Bầu cử Tổng thống Nga 2018”, *Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu*, số 3.
4. Hà Mỹ Hương (2018), “Nước Nga trong Kỷ nguyên Putin: Những thành tựu và vấn đề còn tồn tại”, *Tạp chí Lý luận chính trị*, số 6.
5. Lê Thế Mẫu (2018), “Nhìn lại 18 năm cầm quyền của Tổng thống Nga V. Putin”, *Tạp chí Cộng sản*, số 906.
6. Minenergo (2018), *О национальных целях и стратегических задачах развития Российской Федерации на период до 2024 года*, <https://minenergo.gov.ru/view-pdf/11246/84473>
7. Thảo Nguyên (2019), *Lãnh đạo Nga, Trung Quốc khẳng định quan hệ hai nước đạt mức độ cao chưa từng có*, <https://nhandan.com.vn/thegioi/item/40441802-lanh-dao-nga-trung-quoc-khang-dinh-quan-he-hai-nuoc-dat-muc-do-cao-chua-tung-co.html>
8. Siddiqui, Sabrina (2018), *Trump defends his call to congratulate Putin on Russia election victory*, <https://www.theguardian.com/us-news/2018/mar/21/trump-putin-congratulations-election-warning-security-briefing>
9. Nhất Tuệ (2019), *Nga - Trung xích lại gần nhau tạo nên cơn ác mộng đối với Mỹ*, <https://anninhthudo.vn/the-gioi/ngatrung-xich-lai-gan-nhau-tao-nen-con-ac-mong-doi-voi-my/814222.antd>
10. Геннадий Темненков (2018), *Выборы в России в условиях конфронтации с Западом*, <https://www.lrt.lt/ru/novosti/38/206515/vybory-v-rossii-v-uslovijah-konfrontacii-s-zapadom>
11. Дидух Юлия (2019), *Основные тезисы из Послания президента РФ Федеральному собранию в 2019 году*, <http://ppt.ru/news/143067>
12. Наира Давлашян (2019), *Путин о США, новых вооружениях, индексации пенсий и экологии*, <https://ru.euronews.com/2019/02/20/ru-vladimir-putin-state-of-the-union-address>
13. Тан Ян (2018), *Анализ трех причин успеха Путина*, <https://inosmi.ru/politic/20180327/241820483.html>